

Key words: government, digitalization, digital transformation, public administration.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-44>

ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НАДАННЯ РЕЄСТРАЦІЙНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Синявська О. Ю.

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Харківського національного університету внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

Тихонова Д. С.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Харківського національного університету внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

Суб'єкт надання адміністративної послуги – орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, державний реєстратор, суб'єкт державної реєстрації, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги [1, ст. 1].

Під принципами діяльності суб'єктів надання реєстраційних адміністративних послуг можна розуміти закріплені у правових нормах основні, об'єктивні, універсальні закономірності, які відображають специфіку взаємовідносин суб'єктів надання таких послуг з іншими суб'єктами права (органами публічної влади, фізичними і юридичними особами), які виникають з питань державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців, реєстрації статуту територіальної громади м. Києва, реєстрації статутів Національної академії наук та національних галузевих академій наук, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності тощо.

Пропонуємо виділити загальні та спеціальні принципи діяльності суб'єктів надання реєстраційних адміністративних послуг.

До загальних принципів діяльності суб'єктів надання реєстраційних адміністративних послуг можна віднести:

1. Законність. Законність – це режим (стан) відповідності суспільних відносин законам і підзаконним нормативно-правовим актам держави, який утворюється внаслідок їх неухильного здійснення всіма суб'єктами права [2, с. 139]. Так, наприклад, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [3, ст. 19], центр надання адміністративних послуг у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, рішеннями центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, положенням про центр [4, п. 3].

2. Гласність. Наприклад, Міністерство юстиції України інформує громадськість про свою діяльність та про стан реалізації державної політики у визначених сферах діяльності [5, пп. 83³² п. 4].

3. Підконтрольність та підзвітність. Так, органи виконавчої влади відповідальні перед Президентом України, підконтрольні й підзвітні Верховній Раді України в межах, передбачених ст.ст. 85, 87 Конституції України, органам виконавчої влади вищого рівня, а також районним і обласним радам у межах, установлених законом. Рішення вищих органів є обов'язковим для нижчих згідно з розподілом їх повноважень. Взаємовідносини вищих і нижчих органів виконавчої влади здійснюються на основі субординації. Наприклад, діяльність Міністерства юстиції України спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. У свою чергу територіальні органи юстиції України звітують про свою діяльність Міністерству юстиції України (наприклад, начальник міжрегіонального управління звітує перед Міністром юстиції України щодо виконання покладених на міжрегіональне управління завдань та планів роботи, в тому числі і стосовно реєстраційних послуг). Також Міністерство юстиції України здійснює відповідно до закону контроль за діяльністю у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців, в тому числі шляхом проведення моніторингу реєстраційних дій відповідно до закону, та приймає обов'язкові до виконання рішення, передбачені законом; державної реєстрації друкованих засобів масової інформації

та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності [5, пп. 83⁷ п. 4] тощо.

4. Відповідальність. Зокрема, принцип відповідальності органів виконавчої влади (посадових осіб) за доручену справу перед людиною і державою впливає зі змісту ст. 3 Конституції України, згідно з якою держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження й забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [3, ст. 3]. У свою чергу посадові особи, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги, адміністратори несуть дисциплінарну, цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність, передбачену законом, за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг [1, ст. 19].

5. Плановість. Робота суб'єктів надання реєстраційних адміністративних послуг визначається планами заходів (наприклад, План роботи Міністерства юстиції України на 2022 рік [6], План роботи Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Харків) на 2022 рік [7]).

6. Доступність. Так, наприклад, Міністерство юстиції України здійснює нормативно-правове, методологічне та інформаційне забезпечення у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців, надає узагальнені роз'яснення щодо застосування законодавства з питань державної реєстрації діяльності [5, пп. 83⁵ п. 4], забезпечує доступ державних реєстраторів, уповноважених осіб суб'єктів державної реєстрації, визначених законом, інших суб'єктів, право доступу яких визначено законом, до єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Мін'юст, і приймає рішення про блокування та анулювання такого доступу у випадках, передбачених законом [5, пп. 83⁸ п. 4], забезпечує висвітлення інформації про діяльність апарату Мін'юсту та структурних підрозділів територіальних органів Мін'юсту в засобах масової інформації та на власному веб-сайті, організовує проведення заходів з питань, що належать до компетенції Мін'юсту [5, пп. 3⁵ п. 5].

Таки чином, діяльність суб'єктів надання реєстраційних адміністративних послуг ґрунтується на загальноприйнятих принципах державного управління (законність, гласність, підконтрольність та підзвітність, відповідальність, плановість, доступність тощо).

До спеціальних принципів діяльності суб'єктів надання реєстраційних адміністративних послуг слід віднести принципи, на яких базується державна політика у сфері надання адміністративних

послуг, визначені у ст. 4 Закону України «Про адміністративні послуги», а саме:

- 1) верховенства права, у тому числі законності та юридичної визначеності;
- 2) стабільності;
- 3) рівності перед законом;
- 4) відкритості та прозорості;
- 5) оперативності та своєчасності;
- 6) доступності інформації про надання адміністративних послуг;
- 7) захищеності персональних даних;
- 8) раціональної мінімізації кількості документів та процедурних дій, що вимагаються для отримання адміністративних послуг;
- 9) неупередженості та справедливості;
- 10) доступності та зручності для суб'єктів звернень [1, ст. 4].

Ці принципи визначають характер та порядок взаємовідносин між суб'єктами надання та суб'єктами звернення за реєстраційними адміністративними послугами, сприяючи якості надання таких послуг та задоволенню потреб приватних осіб.

Література:

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>

2. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навчальний посібник. 9-те вид., зі змінами. Львів : Край, 2007. 192 с.

3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4178>

4. Про затвердження Примірною положення про центр надання адміністративних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 № 118 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF?find=1&text=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%BF#top>

5. Положення про Міністерство юстиції України: затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#top>

6. План роботи Міністерства юстиції України на 2022 рік: затверджений наказом Міністерства юстиції України 08.02.2022 № 417/5 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/files/general/2022/12/13/20221213115346-88.pdf>

7. План роботи Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Харків) на 2022 рік [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://kharkivobljust.gov.ua/wp-content/uploads/2022/07/Plan.pdf>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-45>

МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Слободянюк М. А.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права
Національного університету «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

На сучасному етапі розвитку суспільства в Україні не втрачається необхідність постійної підтримки державою сфери фізичної культури і спорту, адже цей напрям державної політики є не лише підґрунтям для підняття іміджу країни на міжнародному рівні, але й методом пропагування здорового способу життя, що в подальшому впливає на збільшення працездатності населення. Основним законом (ст. 49) закріплено обов'язок держави дбати про розвиток фізичної культури та спорту. Конкретизуючи обов'язки держави у даній сфері, можна виділити обов'язок створення належної та ефективної системи суб'єктів публічної адміністрації, які покликані формувати та в подальшому реалізовувати державну політику [1]. Окреме місце серед суб'єктів публічної адміністрації посідає Міністерство молоді та спорту України як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Консолідація національного законодавства та його адаптація до стандартів європейського законодавства призвели до необхідності теоретичного аналізу змістовних елементів адміністративно-правового статусу Міністерства молоді та спорту України.

Під адміністративно-правовим статусом Міністерства молоді та спорту України слід розуміти сукупність прав та обов'язків, які реалізуються в межах компетенції органу, визначеної на нормативному рівні.

У питанні визначення структурних елементів адміністративно-правового статусу також існує багато підходів. До прикладу, на думку С.В. Ківалова, до адміністративно-правового статусу центрального